

Учитељски факултет
Универзитет у Београду

Име и презиме _____

Број индекса _____

Број мобилног телефона _____

Изборни предмети у другој години студија
школска 2012/13. година
Смер за образовање васпитача

Изборни општи курс II

- Социологија свакодневног живота
- Савремена француска култура
- Руска култура
- Тумачење Библије II – етика и култура
- Увод у логику и научни метод
- Антрополошко схватање детета у култури Срба
- Казивање уметничког текста
- Основе организације и управљања образовним институцијама
- Хор II

Изборни педагошко-психолошки курс II

- Психологија даровитости
- Европски стандарди информатичких знања
- Психологија личности
- Конструктивно решавање конфликта
- Истраживање природних појава на предшколском узрасту
- Портфолио у претшколској установи

По наставном плану Факултета, студенти на Смеру за васпитаче бирају два изборна предмета, по један из сваке од наведених области (*Општи курс и Педагошко-психолошки курс*).

Изборни општи курс II

■ СОЦИОЛОГИЈА СВАКОДНЕВНОГ ЖИВОТА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Милимир Мучибабић

Садржај: Наставни програм обухвата три основне целине. Прво – свакодневни живот и социологија, конституисање социологије свакодневног живота и однос са сродним дисциплинама. У другом делу се изучавају значајна теоријска мишљења и проблеми свакодневног живота – животни стил, историја свакодневног живота, свакодневница и култура, успон маса и друштвени покрети. Овај део обухвата критику свакодневнице кроз идеје Франкфуртске школе и феминизма. Трећи део обухвата савремена питања свакодневнице – комуникацијску рационалност, структурирацију кроз свакодневницу, проблем хабитуса и праксе, као и проблем свакодневнице у српској социологији.

Литература:

- Ивана Спасић: *Социологија свакодневног живота*, Завод за уџбенике, Београд, 2004.
- Агнеш Хелер, *Свакодневни живот*, 'Нолит', Београд, 1970.
- С. Болчић, А. Милић (уредници), *Србија крајем миленијума: разарање друштва, промене и свакодневни живот*, ИСИ ФФ, Београд, 2002.

■ САВРЕМЕНА ФРАНЦУСКА КУЛТУРА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Ана Вујовић

Циљ предмета: Упознавање са богатством културе савремене Француске и других франкофонских земаља, као и са разноврсношћу културне сарадње између Француске и Србије. Ширење опште културе, развијање толеранције и разумевања различитости.

Исход предмета: Стицање основних идеја о најважнијим аспектима свакодневног живота у модерној Француској и франкофоним земљама, као и о српско-француским културним везама у XX веку.

Садржај предмета: Региони, становништво, административна подела и институције; Политички положај Француске; Француска привреда данас, значај пољопривреде; Рад и запошљавање; имиграција, однос према странцима; Значај екологије, однос према природи. Мултикултуралност; Здравство и образовни систем; Слободно време, одмори и празници; исхрана, гастрономија; мода и њен престиж; Најпознатије културне манифестације, популарна култура; Развој европске идеје у Француској; Појам франкофоније. Основне одлике цивилизација франкофонских земаља; Француско-српска културна прожимања између два светска рата.

Литература:

- А. Вујовић, *Савремена француска култура*, Београд, Учитељски факултет, 2008. (стр. 7-86, 177-225))
- А. Вујовић, *Српско-француска сусретања*, Београд, Учитељски факултет, 2011. (стр. 131-174)

РУСКА КУЛТУРА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Вера Белокапић-Шкунца

Циљ курса: Упознавање са богатством руске културе, ширење опште културе, развијање толеранције и разумевања различитости.

Садржај: Географске и политичке карактеристике савремене Русије. Привреда Русије. Наслеђе словенске културе. Руски језик. Руско православље и култура. Руска књижевност. Ликовна уметност. Музичка уметност. Позориште и филм. Примењена уметност и фолклор. Руска емиграција у Србији. Савремена наука и образовање у Русији. Промене у друштвеном и свакодневном животу у Русији (мултикултуралност, култура становања, породични живот, традиција и обичаји).

Литература:

- *Модерна руска култура* (ур. Никола Ржевски). Подгорица, 2007. (159-326. стр.)
- Мила Стојнић и др. *Руска књижевност. Књига II*. Сарајево – Београд, 1978. (161-236. стр.)

■ ТУМАЧЕЊЕ БИБЛИЈЕ II - ЕТИКА И КУЛТУРА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Александар Јовановић и проф. др Љубивоје Стојановић

Циљ овог једносеместралног циклуса је да студенти стекну основна знања о томе како Библија васпитава човека за живот у времену и вечности. Ово је посебно важно кад је у питању будуће радно ангажовање студената на пољу васпитавања и образовања деце која уче и верску наставу. Кроз овај кратки курс студенти ће се упознати са библијским (јеванђелским) погледом на свет и човека, што ће их квалификовати као спремне саговорнике са свима, како верујућим тако и неверујућим. Наравно, стицањем овога знања они не постају готови верници него едуковани едукатори који могу да прате и разумеју сва питања која се тичу вере и веровања. Да би се све ово остварило потребно је активније укључити студенте у наставни процес, тако што ће и сами писати писмене радове на одређене теме из предаваног градива.

Садржај: Старозаветни закон и новозаветна слобода; Љубав као интегративни фактор вере и знања; Догма и стваралаштво; Власт као служење „већег“ „мањем“; Грех и покајање; Праштање као врлина; Уважавање другог и другачијег; Живот као дар који треба чувати; Царство Небеско и наш земаљски живот; Вечност и савременост; Држава као дар Божији и дело човеково; Државне границе, различите традиције, идеолошке разлике као животни изазови; Питање богатства и сиромаштва; Уважавање слободе другог; Ко сам ја? Ко је мој ближњи; Стваралачка сарадња не може бити ограничена пореклом и припадношћу; Уважавање и прихватање другачијег као пут потврђивања властитог идентитета.

Библијске теме и мотиви у уметности, књижевности и култури. Библијске пословице и идиоми. Репрезентативна дела светске књижевности. Репрезентативна дела српске књижевности. Хришћански мотиви у савременој српској поезији.

Литература:

- *БИБЛИЈА, Свето писмо Старога и Новог завјета*, Свети архијерејски синод Српске православне цркве, Београд, 2002;
- Љубивоје Стојановић, *Тумачење Библије*, Београд, 2008.

Допунска литература:

- Павле Евдокимов, *Жена и спасење света*, Цетиње, 2001.

■ УВОД У ЛОГИКУ И НАУЧНИ МЕТОД

■ Семестар: 4 ■ Фонд часова: 30 (15 + 15) ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Миле Савић

Циљ предмета: Упознавање студената са најважнијим проблемима логике, филозофије науке и научне методологије; Упознавање студената са значајем логике и рационалног тумачења света као претпоставке савремене науке и цивилизације; Упознавање студената са различитим врстама аргументације и границама њихове примене.

Исход предмета: Развијање код студената способности аргументованог и критичког мишљења; Примена аргументованог и критичког мишљења у решавању проблема.

Садржај предмета: Проблем сазнања и предмет логике; сведочанство, ваљана и неваљана мисао; Појам, односи међу појмовима; Дефиниција, деоба и класификација; Суд и врсте суда, односи међу судовима; Закључивање и врсте закључивања; Појам доказивања и оповргавања; Логичке грешке: софизми и паралогизми; Појам и структура научног објашњења, научне теорије и научног закона; Појам и врсте научних метода; Појам научне методологија и научног истраживања; однос хиптеза и сазнања.

Литература:

- М. Коен, Е. Нејгел: *Увод у логику и научни метод*, Јасен, Београд, 2006., стр. 38 – 260; 289 – 301, 336 – 408. (312)
- Г. Петровић, *Логика*, Завод за уџбенике, београд, 2002.

■ АНТРОПОЛОШКО СХВАТАЊЕ ДЕТЕТА У КУЛТУРИ СРБА

■ Семестар: 4 ■ Фонд часова: 30 (15 + 15) ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Миодраг Вуковић

Садржај курса: И српска култура попут других светских култура има дугу историју различитих модела поимања детета. Специфичности наше културне матрице, поднебља, вероисповести као и различити светски утицаји су изградили многе особености поимања животног тока деце од рођења до доба зрелости.

Обавезе: семинарски рад (као колоквијум) и тематски усмени испит.

Литература:

- Требјешанин, Жарко (2008). *Представа о детету у српској култури*. Београд: Софос. (30 страна по избору) **обавезно**
- Montgomery, Heather (2009). *An Introduction to childhood*. New York: Wiley– Blackwell. (по избору) , проширена литература, **необавезно**.

■ КАЗИВАЊЕ УМЕТНИЧКОГ ТЕКСТА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ Ратомир Дамјановић и доц. др Слађана Јаћимовић

Садржај курса:

1. Општа начела казивања поезије (рецитовање, изражајно читање), прозе, народне епске и лирске песме: проучавање уметничког текста са становишта говорног израза – историја и теорија; основна правила глуме, рецитовања, реторике; анализа песме као основа казивања и рецитације; књижевна анализа текста (врста, значење, стил); анализа са становишта говорног исказа; учење напамет и разумевање; дикција; однос према врстама стиха; римована поезија и опкорачење; типологија рецитације; одређење стила казивања (емотивни, умерени, семантички).

2. Структура говорног исказа: структура текста и структура говорног облика; звучни ефекат риме, рефрена и слободног стиха; постављање композиције говорног исказа; мисаони акценти у тексту и у казивању; логички акценти у тексту и у казивању; емотивни акценти у тексту и у казивању; основни план и начело целине; идеја песме – идеја рецитације; ритам, темпо и динамика казивања; почетак, ток и поента говорног исказа; динамика интерпретације; општи тон; градијација; дикцијска провера, наступ пред публиком.

3. Епска и лирска народна поезија у говорном исказу: Аеди и рапсоди, сказаније и рецитовање; специфичности говорног исказа лирске и епске песме.

Литература:

- Ратомир Дамјановић: *О рецитовању*, Итика, Београд, 2001.

■ ОСНОВЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И УПРАВЉАЊА ОБРАЗОВНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Данијела Костадиновић-Красић и Павле Иветић

Циљ предмета:

Циљ предмета је да студентима пружи основна теоријска знања из области управљања организацијама, са посебним освртом на управљање предшколским, школским и високо образовним институцијама. Током предавања ће се обрађивати бројни примери из праксе који ће омогућити лакше разумевање материје. Интегрални део предмета је и припрема и израда ефективних презентација.

Садржај предмета: Основе организације и руковођења; Liderство, мотивација и организациона моћ; Доношење одлука у организацијама; Управљање људским ресурсима; Организациона култура; Комуникација у организацијама и решавање конфликта; Планирање и израда планова; Управљање пројектима; Сарадња са домаћим и страним институцијама; Припрема и држање ефективних презентација.

Методе извођења наставе:

Предавања, самостални рад студента и припрема презентације на самостално изабрану тему из неке од обрађених области.

Литература:

1. Припремљена скрипта.

Додатна литература:

1. Робинс, С. и Котлер, М. (2005) *Менаџмент осмо издање*, Дата Статус, Београд (изабрана поглавља);
2. Гринберг, Ц. и Барон, Р. (1998) *Понашање у организацијама: Разумевање и управљање људском страном рада*, Желнид, Београд (изабрана поглавља).

■ ХОР II

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 0 + 45 ■ ECTS: 3 ■ Статус: изборни ■ Дејан Миливојевић

Учешћем у хору Учитељског факултета развијају се певачке способности студената, али и, пре свега, подстиче креативност у музичкој интерпретацији. У складу са својим гласовним предиспозицијама студенти стичу вештину вишегласног певања у ансамблу, а затим искуствено пролазе процес припремања (пробе) и финализацију (јавни наступ/концерт) извођења хорских дела. Пролазећи кроз процес извођења, проширују се знања у области хорске литературе, епохе и стила, те одговарајућег начина интерпретације.

Обавезе студената су редовни долазак на вежбе/пробе и учешће у јавним наступима хора (пригодне свечаности, завршни концерт).

Програм **Хора II** континуирано следи, наставља у допуњује програм **Хора I**.

Изборни педагошко-психолошки курс II

■ ПСИХОЛОГИЈА ДАРОВИТОСТИ

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 (20п + 10в) ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Аурел Божин

Садржај курса: Предмет, циљеви и значај психологије даровитости. Историјски развој психологије даровитости. Даровитост: основни појмови и појавни облици. Развој даровитости. Проблеми у прилагођавању даровитих и њихових високих постигнућа. Идентификација даровитих. Улога породице у развоју даровитих. Даровити као одрасле особе. Образовање даровитих. Позитивна психологија и даровитост.

Литература:

а) основна:

- Божин, А.А. (2009). *Божанска деца: прилози психологији даровитости*. Београд: Учитељски факултет (стр. 9-151) [Σ 143 стр]

б) допунска:

- Алтарас, А. (2006). *Даровитост и подбацавање*. Панчево: Мали Немо [Σ 89 стр]
- Богуновић, Б. (2008). *Музички таленат и успешност*. Београд: Институт за педагошка истраживања. [Σ 52 стр]

■ ЕВРОПСКИ СТАНДАРДИ ИНФОРМАТИЧКИХ ЗНАЊА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено, усмено, израда пројекта ■ Статус: изборни ■ проф. др Данимир Мандић, доц. др Мирослава Ристић

Циљ курса/предмета: Настава овог предмета треба да омогући студентима овладавање основним знањима: из области стандардизације знања информатике у целом свету. Посебна пажња посвећује се асоцијацији ECDL (European Computer Driving Licence) која је огранак светске информатичке асоцијације. Студенти се оспособљавају за полагање међународне лиценце у свих седам модула.

Садржај курса/предмета: Основи појмови везани за информационе технологије. Појам стандардизације знања. Оперативни системи и управљање датотекама. Текст процесори. Софтвер за греирање низова података, израчунавање основних математичких и статистичких функција и креирање графикона. Софтвер за рад са базама података MS Access. Софтвер за креирање презентација. Интернет технологије и комуникације.

Вежбе: Студенти се оспособљавају за практичан рад са:

- основима оперативних система Windows 95-2003 (напредне технологије);
- основним техникама са текст процесором Word for Windows (напредне технологије);
- основним техникама са програмом за рад са низовима података EXCEL (напредне технологије);
- програмом за рад са базама података MS Access
- Софтвер за креирање презентација;
- Интернет технологије и комуникације.

Литература:

- Мандић, Д и Ристић, М. (2010). Европски стандарди информатичких компетенција. Београд: Чигоја, стр. 31-186.

■ ПСИХОЛОГИЈА ЛИЧНОСТИ

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Жарко Требјешанин

Садржај: Наставни програм састоји се из четири велике целине. 1. **Личност: природа** (различити модели личности: модел инфанта, модел машине, модел неуротичне личности итд.), **приступ** (објашњење и разумевање; идиографски и номотетски; каузални и телеолошки итд.) и **теорије личности** (Фројдова, Јунгова, Фромова, Ериксонска, Олпортова итд.). 2. **Структура личности** (темперамент, карактер, идентитет, свест о себи; црте, фактори и типови личности). 3. **Динамика личности:** емоције, афекти, мотиви (афилијативни, агресивни, мотив за постигнућем итд.), фрустрације, конфликти, стресови и механизми одбране (потискивање, пројекција, рационализација, реактивна формација, сублимација итд.). и 4. **развој личности:** чиниоци (наслеђе, социо-културна средина, лична активност), ступњеви развоја (его идентитета, свести о себи), механизми (имитација, идентификација, социјално учење) и циљ развоја (зрела личност).

Литература:

- Рот, Никола (1994). *Психологија личност*. Београд, Завод за уџбенике, стр. 150.
- Требјешанин, Жарко (2003). *Лексикон психоанализе*. Нови Сад, Матица српска, (одабрани појмови, али тако да никако не пређе укупан њихов обим више од 150 страна!)

■ КОНСТРУКТИВНО РЕШАВАЊЕ КОНФЛИКАТА

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Јелена Врањешевих

Циљ курса је базично упознавање вештина конструктивног решавања сукоба и њихове примене у наставном процесу. Активно (пажљиво) слушање и ненасилно супротстављање другоме су основне комуникационе вештине на чијој се примени заснива успостављање добрих међусобних односа између наставника и ученика, као и наставника и родитеља његових ученика. Ове вештине могу помоћи развијању складних социјалних односа између ученика, развијању њихове социјалне

одговорности, одржавању партнерског односа са децом и односа поверења и сарадње са њиховим родитељима. Ове вештине чине неопходне професионалне компетенције будућих учитеља везане за сарадњу са родитељима, односно оснажавање улога наставника као регулатора социјалних односа у одељењу и партнера у афективној интеракцији.

Литература:

- Ковач-Церовић, Т., Росандић, Р., Д. Попадић (1995). *Учионица добре воље- школски програм за конструктивно решавање сукоба, том I*. Београд, UNICEF. Стр. 21-35; 38-45; 93-96.
- Гордон, Т. (1998). *Како бити успешан наставник*. Београд, Креативни центар. 270 страна.

■ ИСТРАЖИВАЊЕ ПРИРОДНИХ ПОЈАВА НА ПРЕДШКОЛСКОМ УЗРАСТУ

■ Семестар: IV ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 24-30 ■ Полагање испита: тест и практични рад ■ Статус: изборни ■ доц. др Сања Благоданић

Циљ предмета: оспособити студенте да планирају и реализују истраживања природних појава у предшколским установама.

Садржај предмета: Карактеристике учења заснованог на истраживачком приступу (огледи, посматрање и праћење природних појава, симулације/моделу природних појава); Фазе истраживачког процеса (проблемска ситуација, препознавање и именовање једноставних узрочно-последичних веза, презентовање резултата спроведеног истраживања, препознавање проучаваних појава у окружењу). Теме за које се планира и реализује истраживачки приступ: *живо – неживо, биљке (животни циклус, делови биљке), животиње (животни циклус, начини кретања), човек (животни циклус, чула), кретање, ваздуха (где све има ваздуха, кретање ваздуха), вода (агрегатна стања, вода као растварач), електрицитет, светлост и сенка, звук, Земља и свемир итд.*

Литература:

1. Лиз, А. и сар. (2007): *Откривање света у предшколској установи*, Просветни преглед, Београд.
2. Група аутора (2009): *Дизајнирање и имплементација научног проблема у основној школи применом инквјери метода*, електронски материјал.

■ ПОРТФОЛИО У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ

■ Семестар: 4. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ECTS: 3 ■ Статус: изборни ■ доц. др Драгана Богавац

Циљ предмета: да студентима омогући потпуније стицање знања о педагошкој документацији у предшколској установи, посебно о портфолију; да се студенти оспособе у вођењу портфолија у предшколској установи.

Исход предмета: Овладаност теоријским и практичним знањима о портфолију у предшколској установи.

Садржај предмета: Портфолио и професионални развој. Аргументи за вођење портфолија. Врсте портфолија. Документација у портфолију. Системски кораци у вођењу портфолија. Препреке у вођењу портфолија. Учешће породице у вођењу портфолија.

Литература:

- Grace, C. Shores, E. (2005). *Das Portfolio-Buch für Kindergarten und Grundschule*. München: Verlag an der Ruhr. 10-129.
- Bostelmann A. Fink M. (2007). *Pädagogische Prozesse im Kindergarten-Planung. Umsetzung, Evaluation*, Berlin, 17-60; 192-245.
- Taylor, J. (1996). *How I learned to look at first-grader's writing process instead of his deficiencies*. In: *Young Children*. 38-42